

uw kenmerk
uw brief van
ons kenmerk 22.052447
inlichtingen bij
doorkiesnummer

De Raad

Bedrijfsvoering

Financien

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Meicirculaire 2022 gemeentefonds

datum
bijlage(n) Meicirculaire 2022 BZK

1. Inleiding

Jaarlijks verschijnen er meestal drie circulaire Gemeentefonds van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Daarin worden door het Rijk de financiële gevolgen weergegeven van de Voorjaarsnota (meicirculaire), de Miljoenennota (septembercirculaire) en in december volgt een afsluitende circulaire. Deze raadsinformatiebrief geeft informatie over het effect van de Meicirculaire 2022 en de wijzigingen in de verdeelsystematiek van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en de gevolgen voor de lopende en nieuwe begroting. In tegenstelling tot voorgaande jaren was de doorrekening van de Meicirculaire nog niet beschikbaar ten tijde van het Kaderdebat. De redenen hiervoor lichten we verderop nogmaals toe. Tijdens het Kaderdebat hebben we u toegezegd de effecten van de Meicirculaire zo spoedig mogelijk toe te zenden zodra deze bekend zijn. Met deze informatiebrief geven we invulling aan die toezegging.

Hierna worden de gevolgen van de Meicirculaire getoond, de uitgangspunten vermeld en de bijzondere omstandigheden toegelicht.

2. Uitkomsten Meicirculaire

Op 1 januari 2023 is sprake van een nieuwe verdeelsystematiek van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Voor veel gemeenten heeft dit grote gevolgen en landelijk is dit dan ook onderwerp van een lopende discussie tussen Rijk, VNG en gemeenten.

De meicirculaire geeft informatie daarover en vermeldt ook de actuele stand van het accres. Het accres betreft de toe- of afname van het Gemeentefonds volgens het uitgangspunt "trap op, trap af". Met "trap op, trap af" wordt bedoeld dat bij stijgende uitgaven van het Rijk het Gemeentefonds meestijgt, tenzij het uitgezonderde uitgaven betreft.

Eerder is van het Rijk in maart 2022 een extra brief door de gemeenten ontvangen. Hierin zijn globale schattingen van de toename van het gemeentefonds voor de komende jaren opgenomen. De resultaten zijn in de 1^e Halfjaarrapportage 2022 onder voorbehoud in de ramingen verwerkt omdat de maartbrief geen formeel definitief karakter heeft.

In de onderstaande tabel wordt het resultaat van de Meicirculaire 2022 getoond met daarbij de laatste stand van de 1^e Halfjaarrapportage 2022. Het eindresultaat betreft niet de totale bedragen van de algemene uitkeringen per jaar. Het zijn de *verschillen* ten opzichte van eerder geraamde bedragen en correcties voortvloeiend uit de rapportages en de verwerking daarvan. De tabel betreft steeds het lopende jaar 2022, het nieuwe vast te stellen begrotingsjaar 2023 en de Meerjarenraming (2024-2026).

Tabel

(x € 1.000)

Omschrijving		Berekening	2022	2023	2024	2025	2026
Meicirculaire 2022: eindresultaat	A		96	4.839	2.075	2.536	-994
Eindstand 1e Halfjaarrapportage 2022	B		469	-1.696	-1.356	51	-3.805
Saldo	C	= A + B	565	3.143	719	2.587	-4.799

Uitgangspunten

Voor het eindresultaat van de Meicirculaire 2022 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd met daaronder een toelichting:

- De invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023;
- De accressen vanaf 2022 tot en met 2025 zijn bijgewerkt op basis van de regels van de huidige normeringmethodiek;
- De opschalingskorting voor de jaren tot en met 2025 wordt incidenteel geschrapt;
- Afrekening BTW Compensatie Fonds van 2021 is eenmalig verwerkt in uitkeringsjaar 2022;
- Incidentele compensatie voor de tekorten Jeugdzorg voor het jaar 2023;
- Overige uitgangspunten berekening Meicirculaire 2022.

a. Nieuwe verdeling gemeentefonds

De nieuwe verdeelsystematiek leidt tot een nadeel voor Rijswijk. Er is namelijk een ingroei pad vastgesteld van een kortingsbedrag per inwoner per jaar. Omdat in de raming van bovengenoemde rapportage al voor een hoger bedrag is rekening gehouden, ontstaat op dit punt een voordeel. Het totale nadeel bedraagt circa € 7,9 mln. waarmee verwacht kan worden dat de huidige vastgestelde korting in de periode tot en met 2025, ook daarna nog zal doorlopen.

b. Accressen

De accressen zijn vanaf 2022 en later hoger dan aanvankelijk in eerdere circulaire aangekondigd. De effecten van de bovengenoemde maartbrief van het Rijk zijn verwerkt in de bovengenoemde rapportage.

c. Opschalingskorting

De opschalingskorting is ontstaan van uit een beoogde besparing van het Rijk in het streven naar grotere gemeenten. Het beleid is echter niet uitgevoerd maar de korting werd wel gecontinueerd. Voor 2022 tot en met 2025 is de korting echter geschrapt. Voor het jaar 2026 is onduidelijk wat hiermee gebeurt.

d. BTW Compensatiefonds

Het BTW compensatiefonds (BCF) compenseert de gemeente bij inkopen waarbij BTW wordt berekend indien de gemeente als niet-ondernemer of in de overheidssfeer optreedt. In die gevallen kan de gemeente de BTW namelijk niet verrekenen. Als na afloop van het jaar nog geld in dit fond zit, dan wordt het uitgekeerd aan gemeenten. Bij overschrijding volgt een gelijke korting op het Gemeentefonds. De eerder geraamde teruggave uit dit fonds door onderschrijding in 2021 is achteraf nog hoger uitgevallen en komt ten gunste van 2022 (€ 400.000).

e. Jeugdzorg

Voor de tekorten in de Jeugdzorg is compensatie geboden voor 2023 door het Rijk waarmee de ingeboekte stelpost Hugogelden komt te vervallen. De werkelijke compensatie valt circa € 1 mln. hoger uit dan aanvankelijk geraamd. Over de jaren daarna is geen definitief besluit genomen maar er zijn wel compensaties gemeld van € 2,2 mln. per jaar.

f. Overige uitgangspunten

Naast de bovenstaande uitgangspunten welke verbonden zijn aan de Meicirculaire 2022 zijn specifiek voor de gemeente Rijswijk nog van toepassing de navolgende punten:

- De groei van het aantal woningen is jaarlijks gebaseerd op 680 woningen per jaar (2021). Dit aantal is vanaf 2022 jaarlijks als groei gehanteerd;
- De gemiddelde bezetting is circa 2 inwoners per woning;
- De groei van het aantal jongeren < 18 jaar is 3% per jaar; eerder werd rekening gehouden met 5% per jaar groei;
- De groei van het aantal inwoners > 75 jaar is op 0% gehouden. Dit is onder het landelijk gemiddelde;

Een en ander heeft geleid tot een lagere bijstelling van de algemene uitkering.

Beeld van de uitkomsten

Het accres voor 2026 is door het Rijk op een bedrag vastgezet ten opzichte van de septembercirculaire 2021. Er zijn met ingang van 2026 twee belangrijke wijzigingen aangekondigd voor het accres:

1. Het accres wordt tot en met 2025 grotendeels op basis van bestaande afspraken berekend. Een aantal investeringsfondsen (klimaat, ontsluiten nieuwbouwwoningen en stikstof) worden uitgezonderd op de accresrelevante uitgaven. Het Rijk is in gesprek met de gemeente- en provinciekoepels over het vastzetten van het volumedeel van het accres voor de periode tot en met 2025.
2. Vanaf 2026 zal het gemeentefonds niet langer via de normeringssystematiek geïndexeerd worden. Dat betekent dat alleen een nominaal accres voor de loon- en prijsstijgingen worden toegepast.

De bovenstaande tabel laat met name in de jaren 2023 en 2025 een grote toename zien van de algemene uitkering. Dit zijn echter *incidentele* extra inkomsten. Volgens de regels van Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) mogen incidentele inkomsten geen structurele uitgaven dekken.

Bovendien staat voor 2026 een nog groter negatief bedrag genoteerd. Dit is het gevolg van de nieuwe verdeelsystematiek die leidt tot lagere accessen en de terugkeer van de volledige opschalingskorting.

Aanvullend beeld in aanloop naar begroting

Tevens is onduidelijk of in 2026 oplossing komt voor de gevolgen van de terugkeer van de opschalingskorting, en is er ook nog geen definitieve oplossing voor de tekorten in de Jeugdzorg voorhanden (zie hierboven). Daarom wordt 2026 in "gemeenteland" aangeduid met het "ravijnjaar". Eind juni is op de algemene ledenvergadering (ALV) van de Vereniging van Nederlands Gemeenten (VNG) een resolutie "Zekerheid over de structurele financiën" bijna unaniem met een amendement aangenomen. Samengevat komt de resolutie neer op een oproep van gemeenten:

- om samen met het Rijk gezamenlijk maatschappelijke opgaven aan te pakken;
- dat dit alleen kan als gemeenten daartoe financieel in staat worden gesteld;
- dat gemeenten ook voor medebewindstaken een adequate financiering en een verruiming van het gemeentelijk belastinggebied nodig hebben.

In de 'Contourennota financieringssysteem medeoverheden' geeft het kabinet aan dat het de zorgen van gemeenten over de financiële situatie vanaf 2026 begrijpt. Het Rijk heeft een toezegging gedaan om op de 3^e dinsdag in september een oplossing te bieden voor dit dilemma. De VNG zal met het Rijk het overleg over de financieringsproblematiek continueren en voorts met het Interprovinciaal overleg (IPO) een gezamenlijke strategie voor de verwerking in de meerjarenraming bespreken.

Met behulp van deze raadsinformatiebrief is uw raad geïnformeerd over het financieel kader waarmee rekening gehouden kan worden. Definitieve besluiten hierover kunnen door de raad genomen worden in uw vergadering op 1 november 2022.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester (wnd),

P.M. Schuit

mr.drs. G.A.A. Verkerk

Bijlage(n):
22.055225 Meicirculaire 2022 BZK